

άμαλαγιά ή, **άμαλαγία** Κύθηρ. **άμαλαγιά** Ἄνδρ. Ἡπ. Κρήτ. Κύθν. Μήλ. Πάρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σάμ. Σέριφ. Σίφν. Σύρ. Τήν. Χίος — Λεξ. Βλαστ. **άμαλαϊά** Ἡπ. (Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. **άμελαγιά** Σίφν. **άμαλαγή** Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν. **άναμαλαγιά** Χίος **άνεμαλαγιά** Κάρπ. Νίσυρ. Χίος (Νένητ.) **άνεμαλαϊά** Κάρπ. **άνιμαλαϊά** Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **άμάλαγος**, παρ' ὃ καὶ **άνεμάλαγος**, δι' ἃ ἰδ. **άμάλαχτος**. Ὁ τύπ. **άμαλαγῆ** ἐκ τοῦ πληθ. **άμαλαγῆς**.

Α) Κυριολ. 1) Νομή ανέπαφος καὶ δὴ βρίθουσα χόρτου ὡς μὴ εἰσελθόντων ζώων, βοσκή ἀπάτητος Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Κάρπ. Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν. Μήλ. Νίσυρ. Πάρ. Σίφν. Στερελλ. (Ἀκαρναν. κ. ἄ.) Χίος — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. : "Ὁλο 'ς τ' ἄμαλαγῆς τὰ πααίνεις τὰ χτήματά σου καὶ γιὰ ταῦτο εἶναι παχῆς Μήλ. Τὰ ζῶα ἤδραν ἄμαλαϊά Ζαγόρ. κ. ἄ. "Εδρεσε τὸ βασταγὸ εἰς τὲς ἄμαλαγῆς (βασταγὸ = ὄνον) Κύθηρ. 2) Ὁ μετὰ τὸν θερισμὸν μεστός καλάμης ἀγρός Ἡπ. Σύρ. Χίος : Τό 'χω ἀκόμη ἄμαλαγιά τὸ χωράφι Σύρ. 3) Τροφή ἀθικτος, ἐπὶ τροφῆς ἀνθρώπου Κρήτ. 4) Τόπος ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ τῇ θαλάσσει ἔχων τι ἐν ἀφθονίᾳ, οἶον δένδρα, ἰχθύς κττ. Σέριφ. Σύρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) : "Ἡ ξέρα εἶναι ἄμαλαγιά (ὁ σκόπελος ἔχει ἀφθονίαν ἰχθύων) Σέριφ. Τ'ν ἔρριξι μέσα οἱ νιὰ ἄμαλαϊὰ ἀπὸν ἔλατα κὶ τὴν σκέπασι ἀπ' 'πάν' (ἐνν. τὴν γυναικα. Ἐκ παραμυθ.) Αἰτωλ.

Β) Μεταφ. 1) Πλησμονή ἐδεσμάτων Στερελλ. (Ἀκαρναν.) : Ἀμαλαϊὰ βρήκαμι σήμιρα κὶ φάγαμι καλά.

2) Ἀφθονία κληρονομίας Ἡπ. 3) Τόπος ἔρημος Σίφν. β) Ἡσυχία Σάμ. Σίφν. Χίος (Νένητ.) Συνών. **καταλαγιά**. γ) Ἐλλειψίς, στέρησίς τινος (ἐκ τῆς σημ. τῆς ἡσυχίας καὶ ἀπραξίας ἐν τῷ ἐμπορίῳ προέρχεται ἡ σημ. τῆς ἐλλείψεως) Σάμ. : Ἀμαλαγιά ἔχονμι 'ς τὰ πιλόνια. 4) Εὐκαιρία κατάλληλος, ἔκτακτος περίπτωσις Κάρπ. Κύθν. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σύρ. Τήν. Χίος : Βρίσκω ἄμαλαγιά Σύρ. Τήν. Χίος : Ἀμαλαγιά μοῦ 'ρτε (ἐν καιρῷ εὐθέτῳ ἐγινέ τι χάριν ἐμοῦ) Σάμ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀμαλαγιάδες καὶ ὡς τοπων. Ἡπ. Πβ. **άμαλαγάδα**.

άμαλαγιάζω Ἡπ. **άμαλαϊάζω** — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. **άμαλαϊάζου** Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὖς. **άμαλαγιά**.

1) Βόσκω ζῶα δι' ἀφθόνου νομῆς Ἡπ. Στερελλ. Αἰτωλ. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. : Ποῦ τὰ πῆις κὶ τ' ἄμαλαίαισις σήμιρα τὰ πρόβατα ; Αἰτωλ. Θ' ἄμαλαίαζα τὰ πρόβατά μ', ἂν εἶχα λ'βάδ' αὐτόθ. 2) Προορίζω ἀγρόν τινα ὡς ἄμαλαγιάν Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Τό 'χον ἄμαλαϊασμένον τοῦ λ'βάδ' (ἦτοι ἀβόσκητον).

άμαλαγιάτικος ἐπίθ. ἄμαρτ. **άνεμαϊάτικος** Νάξ. (Φιλότ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. **άμαλαγιά** καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - **ι** **άτικος**.

Ἐν τῇ ποιμενικῇ γλώσσῃ ἐξαίρετος, ἐπὶ χόρτου : Ἀνεμαϊάτικο φαεῖ. Συνών. **άμάλαχτος** 1 **ς**.

άμαλάκιστος ἐπίθ. Ἰκαρ. — Λεξ. Λάουνδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. **ά-** καὶ τοῦ ἐπιθ. ***μαλακιστός** < **μαλακίζω**. Ὅτι ἡ λ. παλαιὰ δηλοῖ τὸ μεταγν. οὖς. **άμαλακιστία**. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σόμ.

Ὁ ἔχων τὸ κέλυφος, ἀλέπιστος, ἐπὶ ξηρῶν καρπῶν, οἶον καρῶν, ἀμυγδάλων κττ. (ἀρχικὴ σημ. θὰ ἦτο ἡ τοῦ μὴ γενομένου μαλακοῦ) ἐνθ' ἂν. : Ἀμαλάκιστο καρῶδι Ἰκαρ. Συνών. **άγλούπιστος** 1, **άγλυφτος** 1, **άκαθάριστος**, **άξεφλούδιστος**.

άμαλάκωτος ἐπίθ. Ἀθῆν. — Λεξ. Δεξ. Γαζ. (λ. ἀτέ-
ραμνος) Λάουνδ. **άμαλάκουντος** Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. **ά-** καὶ τοῦ ἐπιθ. ***μαλακωτός** < **μαλακώω**.

Ὁ μὴ γενόμενος μαλακός, ἄμάλακτος, ἄτεγκτος.

άμάλᾱστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.) **άμάλᾱγος** Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. **ά-** καὶ τοῦ ἐπιθ. ***μαλᾱστός** < **μαλᾱζω**.

Ὁ μὴ παθὼν **μάλᾱν**, δηλ. ἀφροδίσιον νόσημα.

άμάλαχτος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν.) **άμάλαχτος** βόρ. ιδιῶμ. **άμάλαγος** σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.) Ρόδ. Τήν. **άμάλαγος** βόρ. ιδιῶμ. **άμάλαος** Ἡπ. Κάρπ. Κῶς Μήλ. Σίφν. Σύμ. Σύρ. **άμάουας** Νάξ. (Φιλότ.) **άνεμάλαγος** (Νεοελλ. Ἀνάλ. Παρνασσ. 1,273).

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. **άμάλακτος**. Ὁ τύπ. **άμάλαγος** καὶ μεσν. Πβ. καὶ ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 4 (1892) 470 καὶ ΜΝΕ 2,109 καὶ ΙΚακριδ. ἐν Ἀθηνᾶ 38 (1926) 195 κέξ. Διὰ τὸ **άνεμάλαγος** ἰδ. **ά-** στερητ. 1 **ς**.

1) Ὁ μὴ μαλαχθεὶς, συνήθως ἐπὶ τυροῦ Ἄνδρ. : Ἀφῆσε τὸ τυρὶ ἄμάλαχο (ἐπὶ εἶδους τυροῦ μαλασσομένου). Πβ. **άζύμωτος** Α 1. 2) Ἀθικτος, ανέπαφος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν.) : Φαεῖ ἄμάλαγο Κρήτ. Σῦκα ἄμάλαγα ! Ζάκ. Οὐλα τὰ μῆλα ἐπίασεν, ἔναν ἄμάλαχο 'κ' ἐπέλεκεν (δὲν ἄφησε) Κοτύωρ. || Ἄσμ.

"Ετοι ἀνεβοκατέβαιναν οἱ ἄμάλαγοὶ τῆς κόρφου Ἡπ.

Τὸν κόρφο τὸν ἄμάλαγο, τ' ἄμάλαγο κορμί σου αὐτόθ.

Πιτσούνι μου ἀνεμάλαγο καὶ δροσερό μ' ἀπίδι

ἀγν. τόπ. β) Εὐπαθὴς Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Εἶναι ἄμάλαγους οὐ καπνὸς (ὁ καπνὸς δὲν πρέπει διὰ τὴν ξηρότητα νὰ θιχθῇ) Αἰτωλ. γ) Πληθ. τὰ ἄμάλαγα οὖς, τὰ αἰδοῖα τοῦ ἀνδρὸς Στερελλ. Συνών. **άμαρτωλά** (ἰδ. **άμαρτωλός**).

δ) Ἀγνός, ἐπὶ παρθένου Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Κρήτ. Ρόδ. Σύμ. κ. ἄ. : Κόρη ἄμάλαγη Κρήτ. Ἀμάλαη θυγατέρα Ἡπ. Ἀμάλαγα κοράσια Κρήτ. Συνών. **άγγιαχτος** 3, **άγγιχτος** 3, **άγνός** Α 1, **άμάκ-κωτος** 2. ε) Ὁ καθαρὸς εἰς τὰ ἐνδύματα Κρήτ. ς) Ἐξαίρετος Σύμ. : Σφογά-
ρια ἄμάλαα. Συνών. **άμαλαγιάτικος**. 3) Καθαρός, ἀπεφθός, ἀμιγής, ἐπὶ χρυσοῦ καὶ κηροῦ Θήρ. Ἡπ. Ἰόνιοι Νῆσ. Κρήτ. Κύθν. Μήλ. κ. ἄ. : Ἀμάλαγο χρυσάφι Κρήτ. Κερὶ ἄμάλαγο Ἡπ. Ἰόνιοι Νῆσ. Συνών. **καθαρός**. 4)

Ὁ μὴ βοσκηθεὶς, ἀβόσκητος, ἐπὶ χόρτου, τόπου κττ. Ἡπ. Κάρπ. Κρήτ. (Ἐμπαρ. κ. ἄ.) Κύθν. Κῶς Μήλ. Νάξ. (Φιλότ.) Σίφν. Σύμ. : Χορτάρειν ἄμάλαο Σύμ. Ἀμάλαα χόρτα Κάρπ. Τόπος ἄμάλαος Σύμ. Τὰ πρόβατα ἐκεῖ ποῦ τὰ πῆε εὐρήκανε βοσκαρὰ ἄμάλαγη 'κ' ἐβοσκηθήκανε καλὰ Ἐμπαρ. Ἀράπη ἄμάλαη (ἀράπη = καλάμη). 5) Ὁ περιέχων θηρεύματα, ἐπὶ τόπου Κύθν. Σύμ. : Ἀλήθεια, ἐφέρα καὶ πολλὰ, γιὰτὶ ἐπῆα σὲ τόπον ἄμάλαο Σύμ. 6) Ἀτρύγητος, ἐπὶ ἀμπέλου Κύθν. 7) Ὁ μήπω συνηθίσας

